

LISKOWIANIN

Miesięcznik poświęcony zagadnieniom społecznym z uwzględnieniem Instytucji Liskowskich.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:

LISKÓW — koło Kalisza

poczta, telegr. i tel. w miejscu. Konto czekowe P.K.O. 63632

PRENUMERATA WRAZ Z PRZESYŁKĄ WYNOŚI:

rocznie 4 zł. 50 gr. półrocznie 2 zł. 50 gr.

CENA OGŁOSZEŃ: str. 60 zł., 1/2 str. 30 zł., 1/4 str. 15 zł., 1/8 str. 8 zł.

drobne ogłoszenia po 20 gr. 1 wiersz pettlowy jedno-lamowy.

Podnieś rękę Boże Dziecię błogosław krainę miłą...

Człowiek z całym swem urządzeniem jest precudną krainą. Miło jest na nią popatrzeć zwłaszcza wtedy, gdy burza namiętności w niej nie szaleje, gdy piorun nieszcześcia w niej się nie rozlega, gdy wichur buntu w niej nie powstaje. Ale straszna to kraina, gdy wszystkie żywioły z pęt się w niej wywiązują. Często się nam zdaje, że niema ratunku. Lecz nie. Przyjaciół nasz — Jezus tylko się ukrył trochę i czeka. Jeżeli na wzór Apostołów zaczniemy w czasie takiej burzy wołać „Panie, ratuj nas, bo ginimy“, Jezus powstanie, wyciągnie Swą boską dłoń, a kraina nasza stanie się jeszcze miłszą, niż przedtem.

Najpożądane jednak, gdy w krainie naszej duszy wieją zgodnie trzy wiatry: 1) wiatr gorących uczuć, który potrafi nawet łzę radości wycisnąć z oka; 2) wiatr zdrowej myśli, która nie prowadzi nas na bezdroża i 3) wiatr mocnego chcenia, które niczem się zraża i każe nam raczej paść, lecz złemu nie ustąpić i dobre doprowadzić do końca. Kiedy gorące uczucie, zdrowa myśl i mocne chcenie zapa-

nują w naszej duszy, wtedy głośnych nawet czynów będziemy mogli dokonać.

Lecz na to dwóch potrzeba rzeczy:

- 1) — naszej dobrej woli z wysiłkiem
- 2) — błogosławieństwa Bożego.

Redakcja „Liskowianina“, naprzód od Drogiego Szanownym Czytelniczkom i Czytelnikom Ks. Prałata Błizińskiego, dalej od Sióstr i pozostających wgniazdsku Sierocińskim Koleżanek i Kolegów a wreszcie sama od siebie przesyła wszystkim, którzy będą czytali te słowa, szczerze życzenia świąt Bożego Narodzenia.

Niechaj Ten, który „wczoraj, zawsze i dziś“ jest ten sam, uśmierza burze na morzu Waszego życia, niech Swą wszechmocą powoduje w Waszych duszach zgodność uczuć, myśli i chęci Waszych; niech Wam da tyle światła, mocy i wszelkiego błogosławieństwa, byście sami byli szczęśliwi w spokoju, byście innych uszczęśliwiali spokojem, byście wiele, bardzo wiele w życiu dobrego zrobili.

Podnieś rękę, Boże Dziecię, błogosław krainę miłą...

Redakcja.

BÓG SIĘ RODZI...

*Zachód słońca ciemność sieje
Pierwsza gwiazdka wschodzi
I nam gwiazdka też jaśnieje
I Bóg się nam rodzi...
Jak w błękitnie Anioł biały
Zwolni Pintra z oków
Nam Anielskie zasumiały
Skrzydła pośród mroków...
A pieśń huczy z ludzkiej piersi
I kolendą wzlata..
Już nam Bóg się rodzi...
W bratniej zgodzie i miłości...
Staniem w świętym progu.
A kto poległ dla ludzkości
Ten najmiłszy Bogu
Wszyscy razem wszystkie siły
Złączyc się nam godzi
By kolędę zanuciły,
Że Bóg się nam rodzi...*

Stach z pod Wygietzora.

Z LISKOWA.

Stare przysłowie mówi: „cokolwiek czynisz, roztropnie czyn i patrz końca”. Roztropność każe się chwycić za rzeczy zdrowe, nie zważać na trud, lecz koniecznie dobrze mieć na celu.

Roztropnie postąpiły niektóre członkinie z **Kola Gospodyni**. Chcąc mieć większy i rozumny porządek w domu, ratować zdrowie swych rodzin i zdobyć może jaką nagrodę lub pochwałę, przystąpiły do Konkursu zdrowia w chacie wiejskiej.

Oprócz tego, że domy ich wyglądają mile, zdobyły jeszcze następujące nagrody:

Bruziowna Petronela — 2 kapy na łóżka; Przygodzka Petronela — obrós na stół; Witczakowa Anna — kocioł do prania bielizny i żelazko do prasowania; Uklejowa Józefa — maszynę do mięsa; Adamusowa — wianek do zmywania naczyń i Szewczykowa — tużin szklanek ze spodeczkami.

Z tym konkursem bardzo się łączy „konkurs hodowli kur”. Prowadziło go sześć druchien. Trzy z nich więcej zerkali oczkami na koniec i im też przypadły nagrody zespołowe. Druchnie Bruziównie przyniosły 17 zł. i kalendarz, Gryglińskiej — 11 i kalendarz, a Grzełińskiej tylko kalendarz. Mało, bo widocznie mało zarobiły. Za dobry wysiłek Stowarzyszenia Młodzieży z Dobroci otrzymały wspaniałe radio wartości tysiąca złotych. Warto się trudzić, wiele się nauczyć i wślawić swoje Stowarzyszenie gotowością do pracy!

Pozostała młodzież jest zdania, że trzeba pracować, lecz mniej się z pracą narzucać. Jak to wygląda?

29 listopada młodzież modliła się przedewszystkiem za zmarłych w S. M. P. (Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej), a także za poległych Obronców Ojczyzny. Licznie pokłapa sprawę. Zawstydziła ich działwa ze szkoły Powzecznej w Liskowie. Zgóra 50 dusz modliło się za tych, co odeszli za Polskę, by „wolną zachował ją Pan”.

Działwa szkolna tegoż dnia urządziła „listopadową wieczornicę”. Gmina Szkolna już drugi raz w tym roku daje wyraz swej samodzielnosci. Jedna z uczennic — Felicja Wiśniewska — sama przygotowała i wygłosiła odczyt o powstaniu; poza tem działwa sama przygotowała śpiewy, deklamacje i krótkie przedstawienie — Polska w kajdanach. — Tej samodzielnosci może działwie pozazdrościć nawet starsza młodzież. Oni przyszłością narodu!

30 listopada „Święto Młodzieży” zostało poprzedzone trzydniowym nabożeństwem do św. Stanisława Kostki. Dostyć dobra pogoda sprzyjała, aby młodzież mogła się skupić u stóp, do serca przemawiającego Pana Jezusa i Jego sługi — Stanisława.

Uroczyste nabożeństwo w sam dzień „Święta” zgromadziło wszystkie szkoły. Ponad głowami widniały dwa sztandary: młodzieży Sierocińskiej i Straży Pożarnej (brawo!). Młodzież Sierocińska wykonała chóralne śpiewy z potężnym towarzyszeniem orkiestry. Młodzież Parafialna pierwszy raz wystąpiła ze śpiewem ku czci św. Stanisława.

Wieczornica tego dnia wypadła dobrze. Poświęcono w połowie 100-iej rocznicy powstania, a w połowie św. Stanisławowi. Przygotowały ją stowarzyszenia Młodzieży Wiejskiej. Najlepiej przy granicy X-go Pawilonu wywiał się Konrad — Spławski i żandarm — Bal. Mile wrażenie zrobił obrazek sceniczny „Święty”. Mocą okłasków było przyjęte wreczenie przez księdza Patrona Dyplomu Uznania przesewoi druhowi Spławskiemu Druchny pracując dla Stowarzyszenia po domach.

Dawna prezeska — Marja Walisiówna — z dużym nakładem pracy zrobiła jedną stronę bardzo ładnego transparentu (rodzaj sztandarka) na tle szafirowem. Drugą stronę na tle białem robił druchna Biernacka z pomocą innych. Praca idzie zółwim krokiem, lecz jest już na wykonczeniu.

Cenny bajorek (złoto) ofiarowała członkini Patronatu p. Marja Kleczynska. Dzięki pracy druchien milszy wygląd przybrała sala Domu Ludowego. Jedni z nich zrobili szlak z farbowanego mchu, a inne na czele z prezeską doprowadziły do porządku podłogi i schody.

Oczywiście, że w tak odświętzonej sali miłej odbyło się dn. 8 grudnia zebranie Straży. Byli obecni wszyscy członkowie czynni z parafii i Sierocińca, a także dużo sympatyków. Sala wypełniona. Pogadankę miał sam Naczelnik, p. Wojciechowski. Mówił o zachowaniu się strażaka przy ogniu, jak powinni się zachować inni przed przybyciem straży do ognia i t. d. Tematowi mówiło się p. Naczelnikowi, a słuchało obecnym, bo niedawno mieli z tem do czynienia. Do palącego się gospodarstwa Franciszka Bryły na Polesiu, lecieli przez bagna i wody. Po skapaniu się w wodzie bezpiecznie mogli bronić przy pożarze, lecz kąpiel tę opłacił dłuższem niedomaganiem (Naczelnik). Do sprawnego działania Straży przyczynia się Rada Szkolna O.S.P. w takim składzie:

Naczelnik — p. Wojciechowski, 2 zastępców — p. Przygodzki i p. Balicki. 2 gospodarzy — Majdański i Kulesza i Adjutant — p. Kublak. Zebranie takiej Rady odbyło się 5 grudnia rb. Tyle o naszych, a teraz coś o „panach”.

Od 15 IX do 22 XI trwał 10 tygodniowy kurs mieczarski, zakończono go z takim wynikiem.

Kto winien, on czy rodzice jego?

Słowa te powiedzieli uczniowie do Pana Jezusa, gdy zobaczyli ślepego od urodzenia. Wyrażają one myśl, że wszystko, co spotykamy we wszechświecie ma swą przyczynę; inna rzecz, że szukając tej przyczyny, możemy się pomylić, jak pomylili się uczniowie Pana Jezusa. Chrystus Pan bowiem odpowiedział im: „ani on zgrzeszył, ani rodzice jego, ale żeby się sprawy Bóże w nim wypełniły” Jan 9, 3.

Wobec tylu nieszczęść, wobec klęsk, spowodowanych suszą, deszczem, powodzią i rozmaitemi zarazami, nasuwa się mimowoli pytanie „za co” „kto winien”?

Spróbujmy sobie dać na nie odpowiedzieć. Przedewszystkiem musimy sobie powiedzieć, że wszelkiego rodzaju nieszczęścia cierpienia, choroby i śmierć są karą za grzechy. Jeżeli my odważymy się czasem karać nawet niewinnych, niedobrowolności nawet nie przepuszczamy, to czyż Stwórca światła mógłby puścić płazem wielkie, a zuchwale nieposłuszeństwo? Gdyby tak postąpił, nie byłby sprawiedliwy, nie dbałby o nasze dobro i szczęście — przestałby być Bogiem. Właśnie dlatego, że jest tak bardzo dobry, musi karać, naprawiać naruszony porządek. I karze

Ale czy zawsze i wszystkich? — Tak, zawsze i wszystkich. Ponieważ jednak I w karaniu nie przestaje być czułym Ojcem, dlatego czasem karę odkłada, wyczekuje, złość człowieka Swą dobrocią chce zwyciężyć. Czasem znowu, gdy wola upornie trzyma się zła, Bóg pozostawia ją samej sobie. Nie każe tutaj, gdyż będzie karał poza grobem. W ten sposób będzie mógł powiedzieć tym, którzy byli nie dobrzy, a nie cierpieli: „już odebraлиście zapłatę swoją”.

To, że cierpiemy, a poczuwamy się do winy, powinno nas napelnić otuchą: Bóg nas karze tu, aby nas ostrzedzieć w wieczności.

Kto zaś nie cierpi, a grzesznikiem jest, powinien dźnąć o siebie i prosić Boga: „Tu mnie Panie karz, tu siecz, tu pal, tu nie przepuszczaj, byleś odpuścił w wieczności”.

Dlatego jednak często cierpią całkiem niewinni? Pomiedzy nimi są dwajscy: prawdziwie niewinni i tylko pozornie.

Dla prawdziwie niewinnych prosta odpowiedź: Bóg ich chce mieć współzawalcami światła. Jak Pan Jezus i Najświętsza Maria Panna, chociaż byli naj-niewinniejsi, jednak cierpieli, aby zbawić ludzi, tak i ten, kto cierpi niewinnie. Cierpi, aby sobie wysłużyć wielką nagrodę i pomóc innym osiągnąć niebo.

Czy pomyślałeś o tem kiedy, Drogi Czytelniku? Czyś wiedział o tem, że przez cierpienie stajesz się zbawcą wielu drogich Ci osób że przez to stajesz się jak można najbardziej podobny do tych Istot najszczęśliwszych, Jezusa i Marii? A więc otuchy, którzy cierpiecie niewinnie!

Wielkość jednak jest takich, którzy tylko pozornie są niewinni.

Kilka przykładów najlepiej to oświatli.

Ktoś sobie myśli: nigdy nie opuściłem Mszy Świętej — własnej winy, więc za to Pan Bóg nie będzie mi karał. Za to nie. Lecz jakże często się zdarza, że podrostki a zwłaszcza młodzież meska, lekceważy sobie ten święty obowiązek i czas tak drogi spędza gdzieś na rozmowach i śmiechach! Jeżeli o tem wiemy, a nie zgenimy tego, nie wpły-

wamy, aby tego nie czyniono, wtedy i na nas spada częściowo odpowiedzialność. Albo. My nie, lecz inni prowadzą grzeszne rozmowy. Oni winni. A my? — Tak samo, jeżeli swoją miną, słowem jakimś lub opuszczeniem miejsca, w którym się to dzieje, nie zwrócimy uwagi, że tak czynić nie można.

A jeszcze. Słyszymy tylko, że dziecko czy też młodzieniec lub panienka czynią coś niedobrego, o czem nie wiedzą ich rodzice. Do drugich o tem mówić nam nie wolno, lecz czy zwracamy na to uwagę rodzicom, rodzeństwu starszemu, opiekunom czy zwierzchnikom? — Bardzo często nie. Zło się szerzy, lecz odpowiedzialność za nie i na nas trochę zacięży.

Oczywiście, że gdy później spadnie kara, nie możemy się pytać, „kto winien”, lecz właściwemu winowajcy i sobie będziemy ją zawdzięczali.

Ale i to jeszcze nie wszystko. Wielu jest dobrych, lecz jak mówią, dla siebie. Robią wiele, lecz sami. Nie łączą się z innymi. Czasem postępują tak z nieświadomości, czasem z niedobrej zrozumianej wstydlivosti, a czasem z leką. Musimy pamiętać, że jeżeli chcemy dużo dobrego zrobić, powinności z innymi iść ręką w rękę. Jeżeli jest dużo złego, to dlatego też, że dobrzy się nie zrzeszają. O ile chcemy zrzucić z siebie odpowiedzialność za szerzące się zło wokół nas, musimy stanąć wobec niego zwartym szeregiem, musimy pokazać, że jest nas trochę, którzy dobrze czujemy, myślimy i chcemy. Z dobrem musimy się pokazać, dobro musimy szerzyć. Pewnie, że na to trzeba mieć odwagę i powiedzieć sobie i innym: jest np. tercjarzem, należę do Krucjaty Eucharystycznej, straży Stowarzyszenia Młodzieży, Kola Gospodyń, Kola Rolnego czy innego stowarzyszenia religijnego czy świeckiego. Czynem mamy mówić: takim jestem, tego się nie wstydzę, chcę iść razem z innymi, którzy podobnie myślą, jak ja. Mamy się wyżyć tej polowiczności, która Bogu każe palić świeczkę, ale i diabłu ogarek. Pokażmy czem jesteśmy, ale szczerze bez obłudy, a innych do tegoż pociągniemy — będziemy walczyć ze złem.

Jeżeli tego nie spełnimy, nie możemy się pytać: „za co” i „dlaczego”, bo sama odpowiedź się nam nasunie: „winni jesteśmy”.

Zatem pamiętajmy że kara jest za winę, że z kary cieszyć się nam, a nie smucić trzeba, że powinniśmy drzeć o siebie, jeżeli nie cierpiemy, a grzeszyliśmy, że radować się trzeba, gdy cierpiemy niewinnie (bo stajemy się zbawcami ludzi) i wreszcie, że częściej jesteśmy winni, bo jesteśmy obojętni na zło wokół nas nie zwalczamy go, obawiamy się pokazać ludziom swego uczciwego oblicza, ukrywamy się z dobrem, w dobrem się nie solidaryzujemy.

Przeto do dobra wspólnie z dobrymi będą dążył. W łączności z innymi będę usuwał zło z siebie i innych.

Tak mi dopomóż Bóg!

Ks. Fr. Jaworski.

Złote myśli.

Młodzież tęskniąca za publiczną zabawą; próżna jest; młodzież zaś łaknąca nauki, pożytek społeczeństwu przyniesia.

Cudowne uzdrowienie

Nagle uzdrowienie śmiertelnie chorej

„Gazette de Grotte” w Lourdes i „Luzerner Vaterland” donoszą o nagłym uzdrowieniu w Lourdes młodej dziewczyny szwajcarskiej. Ponieważ, jak wiadomo, ogłaszane są tylko te uzdrowienia, które pod względem medycznym uznane zostały za bezsporne przez biuro lekarzy, więc wspomniane sprawozdanie jest bezwarunkowo autentyczne.

Sprawa dotyczy niejakiej Lidji Lischer, córki robotnika z Peilen (parafia Root, kanton Luzerna). „Dziennik Grotty”, opierając się na protokołach lekarzy i na zeznaniach naczynych świadków, opisuje stopniowy rozwój choroby od r. 1924 i straszliwe cierpienia biednej dziewczyny, przyczem wymienia w kolejnym porządku następujące choroby: operacja ślepej kiszki, gruźlica płuc, wrzód na rślakod, gruźlica stosu pociowego, odleżyny pęcherzy, cierpienia kiszki i pęcherza, bezsenność, częste wydzielenie się rosy przez stale zaropione dwa wrzody, febra, bole serca, gruźlica otrzewnej, paraliż lewej ręki.

W r. 1929 trzeba było sztucznie odżywiać chorą; lekarze oczekiwali bliskiej śmierci dziewczęcia. W maju 1930 r. uczyniono zadość pragnieniu dziewczęcia i obandażowaną gipsem zawieszono Lidję do Lourdes. W drodze mimo zastrzyków morfiny ciało jej przesywały okropne bóle.

Pierwsze zanurzenie w sadzawce nie przyniosło poprawy. W wigilię odjazdu, 13 maja pielęgniarki i księża z pielgrzymki naradzali się, jak tę umierającą przywieźć jeszcze żywą do domu. Pokryli kupioną krzyżką, by mieć pod ręką krzyż mogiły. Chora jeszcze raz chciała być zanurzona w świetej wodzie. Zaledwie wyjęto ją z wody, ciało jej przeszło niewypowiedziany ból, w chwilę potem poczuła się jednak zupełnie dobrze. Chciała natychmiast wstać i chodzić.

W biurze sprawdzeń lekarze po dwugodzinnem, zmudnem badaniu orzekli, że nastąpiło nagle, całkowicie i nie dające się wytłumaczyć w sposób naturalny uzdrowienie i że zaszły nawet widzialne zmiany anatomiczne. Sprawozdanie proboszcza z Root z 20 października stwierdza, że uzdrowiona dziewczyna jest zupełnie zdrowa i że wykonują wszelkie prace z zakresu gospodarstwa domowego.

Jeżeli to nagle i całkowicie uzdrowienie zachowa swą moc, to po rocznej obserwacji zostanie wciągnięte do księgi protokołów biura sprawdzeń w Lourdes, jako „uzdrowienie nie dające się wytłumaczyć po ludzku i przewyższające siły natury”. Ta księga, którą poświadczyło w Lourdes przeszło 9000 lekarzy z całego świata różnych wyznań, uwieczniła już przeszło 4500 cudownych uleczeń.

W jedność siła.

Tem większa jest moc jakiejś rzeczy, materji, im ta ostatnia jest więcej skupiona. I tak np. sznurkiem rozkrecony szybko zrywa się choćby był złożony z wielu nici, ale gdy te nitki skręcone są mocno, to mogą wiele przetrzymać. Tembardziej to okazuje się na papierze i zrobionych szpagatach z niego.

Zupełnie podobnie dzieje się z wielu zamierzniemi, wysilkami ludzkimi. Gdzie jest skupienie, zjednoczenie wiele jednostek w jednolitą, dobrze pro-

wadzoną całość, organizację — tam też można dokonać wielu rzeczy znamiennych, wielkich.

Życie wskazuje nam bardzo wiele takich przykładów. Tym razem weźmiemy jeden z nich, mam tu na myśli Związek Zawodowy Chrześcijańskiej Służby Domowej z Centralą w Warszawie.

Do czasu powstania tego związku służba domowa należała do jednej z najbardziej upośledzonych warstw, co dało się odczuć przewidywaniem w dużych miastach, np. Warszawa, Łódź, Kraków, Wilno i t. p.

Upośledzenie to plynęło stąd, że służąca, o ile otrzymała pracę u ludzi pozbawionych poczucia sprawiedliwości chrześcijańskiej, była narażona na poniżające traktowanie i wyzysk, nikt się nią nie zajmował, nie upomniał za nią, nie miała więc do kogo zwrócić się o obronę swych słusznych praw. — A jakże marny los wygnania czekał ją w razie jakiegos niebezpieczeństwa, choroby czy starości?

Znalazły się jednak jednostki przed wojną w Warszawie, które, będąc czule na niedzę ludzką, a więc i tych siły, postanowiły zaopiekować się służbą domową w sposób mądry, praktyczny.

Zaczęło się to w Warszawie. Wtedy to — a był rok 1907 — powstaje w stolicy związek pod nazwą „Stowarzyszenie Sług Katolickich”, na czele którego stanęła zasłużona działaczka a zarazem całą duszą oddana tej sprawie p. Helena Zaborowska, posłanka na I-szy Sejm polski. I ta niewiasta niestrudzenie, ale też i całkowicie bezinteresownie zajęła się Stowarzyszeniem, będąc jego przewodniczącą.

Patronem nie mniej gorliwym i najdroższym opiekunem do dnia dzisiejszego został ks. Franciszek Gąsiorowski.

Początki pracy były trudne. Nie było własnego lokalu, ani sali na zebranie. Dopiero kiedy liczba członków wzrosła do 200 pozyskano wozownie przy ulicy Świętokrzyskiej, w której urządzono kancelarię. Rozpoczęła się praca organizacyjna. Zaczęło wydawać tygodnik „Pracownica”, który miał służyć za łącznik stowarzyszonych, a zarazem szerzyć oświatę i uświadamienie zawodowe. Potem związek zaczął przy ul. Kredytowej 14 szkołę kucharek, gdzie rozpoczęto wydawanie obiadów, cieszących się dzisiaj powodzeniem wśród szerokiich mas naszej inteligencji pracującej.

Odbóly się też nauczanie języka polskiego i historii ojczystej. — Praca przed wojną wielce patriotyczna. W roku 1915 Zarząd nabył na własność gmach przy ul. Kredytowej (dzisiaj wartości do 400.000 zł.). Zorganizowano kursy dokształcające, założono bezpłatną czytelnię książek i pism, a przedtem już uruchomiono biuro pośrednictwa pracy i urządzone schronisko dla pozostałych czasowo bez miejsca.

W r. 1923 nabyto pod Rembertowem w Woli Grzybowskiej dwupiętrowy dom o 32 pokojach z ogrodem, lasem i onem polem 6 cto morgowem.

W r. 1922 Stowarzyszenie Sług Chrześcijańskich przemianowało się prawie na „Polski Związek Zawodowy Chrześcijańskiej Służby Domowej”. W latach następnych Związek zajął się wewnętrzną organizacją związku. Zbudowano więc kosztem 250.000 złotych piękną salę z górnem oświetleniem, która służy oddat na zebrania, odczyty, koncerty, pokazy filmowe i t. p.

Liczba członków wzrosła dzisiaj do 8.000, które mogą korzystać z tej wielkiej i pięknej sali.

Za przykładem Warszawy poszły i inne miasta, gdzie podobne stowarzyszenia powstały i obecnie zjednoczyły się ze związkiem w Warszawie i tu się utworzyła centrala.

W 1921 r. odbył się ogólny zjazd w Warszawie. Przyłączyło się do związku 19 oddziałów: z Białegostoku, Chełma, Dąbrowy Górniczej, Grodna, Kalisza, Lublina, Łodzi, Łomży, Płocka, Piotrkowa, Radomia, Sosnowca, Siedlec, Suwałk, Włocławka, Wilna i Zawiercia. Generalnym patronem został ks. Fr. Gąsiorowski, a przewodniczącym p. Helena Zaborowska. Biuro Związku pozostaje nadal przy ul. Kredytowej 14.

Ostatnio w r. 1930 kupiono 12 włokowy majątek Prażniów w pow. Grójckim, gdzie jest piękny pałac, park, las, rzeka i przeznaczono go na stałą siedzibę dla emerytek, a dom w Woli Grzybowskiej będzie pewnego rodzaju leśnictwem dla chorych członków.

Majątek w Prażniowie kosztował 300.000 złotych a już wkłada 250.000 zł było na rozbudowę 2 obór, słodów, garażu pod auto ciężarowe, lodownię.

Produkty rolne dostają się z Prażnowa do Jaskółki na Kredytową. Piękny zysk! Piękny zysk. A wszystko to powstało z małych składek, bo za ledwie 1 zł miesięcznie opłacanych przez członkinie związku.

Oto co może dzielać siła zorganizowana. Doprawdy tu się sprawdza powiedzenie naszego wieszaka narodu Adama Mickiewicza — w jedności siła. Dzięki powstaniu Stowarzyszenia Związków całe tysiące sług — chrześcijańskich mają zapewnione poświadczenie w pracy, opiekę, obronę zawodową, schronisko w razie potrzeby, nieszczęścia, choroby, starości.

Każda z członkin może pozostawać przez 2 tygodnie bezpłatnie w domu związkowym, może korzystać z wszelkich usług, pomocy szpitalnika i lekarzy związku.

Nadto, gdy opłaca 3 i pół zł. miesięcznie składki jako ubezpieczeniowiec na wypadek nieszczęścia, choroby czy starości, to już po półrocznej opłacie może korzystać z opieki całkowitej i przez całe życie. Czyż to naprawdę nie jest wielkim dobrodziejstwem?

Ta droga powstaje wiele podobnych wielkich dzieł dobroczynno-społecznych.

W jedności siła, moc! A więc wszyscy do podobnego czynu!

Stanek.

W. Karczewski.

A jednak powrócił

Ksiądz Tomasz odłożył brewjars, wstał z skrzyni i zaczął się przechadzać po pokoju.

Za oknami wiatr szalał i szamotał się z drzewami, deszcz bił w szyby, ciszę przerywał jękliwy głos sygnaturki poruszanej wiatrem, która od czasu do czasu zainalnie uderzała, jak gdyby lamentując nad pogodą, co się w tę noc listopadową, w dzień Wszystkich Świętych rozpięła deszczem ulewym.

Ksiądz spojrział w okno; deszcz lekko wstrząsnął jego ciałem, głębokie westchnienie wyrwało mu się z

piersi; siadł w karle szerokim, pamiętając po dziadku nieboszczyku jeszcze i dumal.

Zegar wybił połowi godziny, ksiądz liczył.

— Już dziesiąta, trzeba się pewno położyć spać, jutro zaduszki, praca czeka — rzekł sam do siebie; — Mój Boże! taki sam wieczór, taka sama wichura i ten sam dzień pierwszego listopada, kiedy Stach opuścił dom rodzicielski.

— Tak samo było, tak samo było, — powtórzył bezwiednie: machinalnie biorąc za brewjars, aby w modlitwie szukać ukojenia i odpowiedzieć cisnąc się wspomnieniami.

A wspomnienia były bardzo bolesne.

Ksiądz Tomasz od czterech lat był proboszczem na samej granicy polsko bolszewickiej; w tych też okolicach się urodził, w domu średnio zamożnych ziemian, żyjących i wychowujących po Bożemu swą dziatwę.

Jednak niezbadane są ścieżki, jakimi Opatrzność prowadzi ludzi. Tak było i z domem p. W., który dotknięty został osobiście nieszczęściem w postaci przewrotności najmłodszego syna, Stanisława W...

Nic nie zwiastowało czegoś osobliwego, czy gorszego, w chłopcu, wówczas jeszcze młodym, bo dziesięcioletnim, pełnym nadziei młodzieńcu.

Jednak gdzie, kiedy?... — wiadomości — wpadł w szpony szajki komunistów, którzy chłopakowi głowę skołatał i wyrzucił na nice; co się z nim stało? — nikt nie mógł poznać.

Zaczął przekpiwać się z ojca, matki, wytykać im przesady, prowokować wszystkich nieobliczalnym wystąpieniami.

Matka płakała po kątach, ojciec chodził jak struty; perswadował, przeklewał — nic i nic.

Chłopak się zaciął, ze anirusu nie przelomaczyć. Przekabacili go na swoje kopyto i światła Bożego nie widział; odgrażał się co to będzie robił gdy przyjdzie do rządów komunistycznych.

W sam dzień Wszystkich Świętych, lat temu osiem, kiedy wszyscy udali się na cmentarz, chłopak czmychnął. Zastali w domu list, w którym objaśniał, że ucieka do Rosji sowieckiej, bo mu grozi „wyspa“.

Istotnie, policja zgłosiła się w parę dni, dopytując się o Stacha, jako zamieszanego w rozgłoszoną organizację komunistyczną działającą w porozumieniu z pogranicznymi bandami dywersyjnymi.

Rozpacz rodziców i reszty rodzeństwa nie miały granic.

Cała rodzina sumienna, uczciwa, dobrzy patrjoci, a ten Stach wpadł w takie bagno.

Matka nie mogła przeboleć straty dziecka, które kochała bez pamięci poprostu, to też wkrótce legła na cmentarzu, ojciec przeniósł się do księdza, pragnąc mieć tego przynajmniej przy sobie, majątek sprzedano. Ponieważ ksiądz Tomasz był skromnych wymagań i nie chciał żadnych mieć kłopotów majątkowych, przeto cały kapitał jaki pozostał po poczynieniu legatów, przekazano siostrze księdza, zamężnej za oficerem straży pogranicznej, czyli tak zwanego Korpusu Ochrony Pogranicza.

Tak wroćkości przedstawia się historia rodziny księdza Tomasza, który teraz właśnie pełnia obowiązki proboszcza, ciesząc się zaufaniem i szacunkiem swych parafian.

Zycie płynęło księdzu monotonna w otoczeniu

swych parafian; czasem ojciec przypomniał Stacha, zaginionego gdzieś i nie dającego znaku życia.

— Tomciu!... czego ty nie położysz się, a wysiadujesz po nocach, jutro dzień zaduszny, pracy będziesz miał dużo.

— Nic mi nie będzie, niech ojciec idzie do swego pokoju, ale też wicher. psa by nie wygnał na taką pogodę.

Cisza zalegała; w kominie wiatr przeciągał zawył jak pies, okiennice poruszane wichurą, uderzały o ściane plebanji, wywołując wrażenie dobijania się kogos.

— Boże jedyni! zaprowadź szczęśliwie podróży, aby nie błądzili... noc że oko wykole.

— Prawda, prawda. ani światła nie palili na grobach, taka plucha i wicher, — starzec spojrział na syna i ciagnał.

— W taką noc Tomaszu, w taką samą, uciek! z domu Stach — pokłamał smutnie głową, powłókł oczyma po ścianach i zamikł.

— Mój ojciec wola Boża! niech On go ratuje i przeprowadzi szczęśliwie przez życie.

— Pewno że wola Boża!

Stary zabrał się i poszedł do swego pokoju, zostawiając księdza zatopionego w modlitwie.

Szept modlitewny księdza mieszał się z mrużeniem psa, co w kacie spał, na podścielonym dywaniku

Czasem wiatr mocniej zagwizdał, to znowu zaszarpał okiennicami, jakby je chciał wyrwać i ponieść gdzieś. Irzaśi czubami drzew w sadzie, przytykającym tuż do domu, obdzierając je z resztek liści, co się trzymały na konarach poźółkle, całe złociste.

Ksiądz ciągle się modlił.

Pies, leżący dotychczas spokojnie poruszył się, podniósł łeb, naskuchując.

Wśród szumu wichru i ustawicznego pluskania deszczu, dały się niewyraźnie słyszeć czyjeś stapania.

— Czyżby kto po nocy chodził?... — przemówił do siebie ksiądz Tomasz.

Pies zaczął naskrzekiwać, po chwili dały się wyraźnie słyszeć tuż pod oknem ciężkie kroki i w oknie zamajaczyła jakaś wysoka ciemna postać.

— Kto tam? — zapytał ksiądz

— Do księdza, z wielką prośbą, od umierającego człowieka

Ksiądz chwilę się zawahał. Nuz to jest podstęp?... nuz to chcą wtargnąć do plebanji jacyś rabusie?... przez okno rzucił jeszcze:

— Z daleka jesteście? skąd wy jesteście?...

— Oj z daleka ojciec duchowny, będzie ładny szmat drogi, ja borowy, — ale księżu, tam umierający czeka!

Ksiądz się więcej nie namyślał, wyszedł, aby wpuścić nieznanego przybysza

Chłop odziany w szarą wytartą oponię wszedł, pochwalil Boga i zaczął molestować:

(Dokończenie nastąpi)

Kronika Sierocińca.

Zostałem oblecisierocińcem. Czy to możliwe? Tak. Chcąc nie chcąc zgodziłem się z losem

Na wstępie w kancelarii zakładowo dowiedziałem się, że był tu p. Aleksander Wierzbowski buchalter z Łodzi, by sprawdzić prawidłowość układanego budżetu na rok 1931. Również ułyszałem, iż zarząd Sierocińca na swem zebraniu uchwalił znamienny wniosek projektu budowy nowego pawilonu dla dziewcząt, który ma być za szosą. Szczęść Boże!

Po chwili znalazłem się w kaplicy i tu zauważyłem z nowości 2 ładne lichtarzyki poślancane, które zaofiarowała p. Doktorowa Bukradowa z Kalisza. Bóg zapłać. — Przyzodabaja one pięknie ołtarz i nabożeństwa miejscowe, z których jedno z ostatnich zasługuje na wyróżnienie, manowicie: uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marii Panny, gdyż jest ona pierwszorzędnem i bodaj największem w odpuście światem dla miejscowych Sióstr, jako Córek Niepokalanej. Dlatego to odbyła się o wiele uroczystiej niż zwykle nabożeństwa poranno-niedzielne. I tak, Ks. Prałat Wacław Bliźniński celebrował Mszę św. z wystawieniem Najśw. Sakramentu w asyście Ks. Wikariusza i kapelana miejscowego, w czasie którego to działwa Sierocińca wykonała na głosy piękne pienia na cześć Matki Bożej Niepokalanej. Na zakończenie Ksiądz Prałat wygłosił treściwe, ale podniosłe i ogniste kazanie okolicznościowe, które i mnie, oblecisierocińca, tam obecnego podniosło na ducha. Więc biegnie ochotco do następnego domu zakładowego dziewcząt. Tutaj powszedność dnia codziennego urozmaicała się i to bardzo chwilą przybycia św. Mikołaja w wigilię Jego uroczystości. Dorocznym zwyczajem przybył św. Mikołaj odświętnie przybrany w szaty liturgiczne biskupa z długą brodą posiwiłą w otoczeniu aniołów dobrych i złych, z których pierwsi mieli złotodajne podarunki, a drudzy ziali zda się piekielnym ogniem na znak grozy (pryskały naftą na płomiń od zapalki). Przeszedł sale siedziwy staruszek i wreszcie zatrzymał się przy gromadzie dziewcząt zebranych i przemówił do nich: — jedne chwalcą za dobre uczynki caloroczne, inne zachęcają do lepszych.

Nie łatwo sobie wyobrazić jakie było zainteresowanie tutejszych mieszkank, po odejściu dostojnego gościa — co też to każdej zostawił w darze. Sale jeszcze narazie zamknięte. Niecierpliwość duża, bieganie, szukanie Sióstr z kluczami. Aż wreszcie zjawiły się klucze. Już drzwi otwarte. W jednej chwili każda przy swem łóżeczku i ogląda niespodzianki podpoduszkowe. I oto co znajdują. Jedne wydobywają ciastka, inne pierniki, a jeszcze inne odmienne smakołyki, a jeszcze inne tajemnicze zawiątki — dosyć poważne. Co też tu może być? Myśl sobie zaciekawiona. Na pierwszy rzut oka jakby torba pierników czy kawał smacznego tortu. Rozwijają drzącemi rękoma i ku swemu zdziwieniu a wybuchowi śmiechu sąsiadek okazuje się tort, który nosi nazwę tort i tak to w tym dniu niektórą musiała sobie ułożyć równanie tort równa się tort. Figiel to chyba nie św. Mikołaja, lecz jakiejś „mikołajki”

Ale ten św. Mikołaj był w pawilonie chłopcow. Owszem był, a jak przemawiał: jednych chwalił, drugich ganił, a djabła też wyprawiał harce, bo przecież z maluchów i to najodważniejszy np. Józek Kwiatkowski nie jedną łezkę uronił ze strachu

Złote myśli.

Jeżeli w towarzystwie słyszysz mywiąco-głupie rzeczy — nie uńś się gniewem — ale dziękuj Bogu, że jesteś słuchającym, a nie mówiącym.

I tu także było немало niespodzianek podarunkowych, bo oprócz smakołyków różnego kalibru były szcztetki do zmiatania po zębach i podłogach, a jeszcze nie koniec, bo i drzewa kawaly (ale nie budulcowe, nie nie) rozpalkowego, buty stare i nowe, stoliki stalowe i inne części doborowe, a zresztą czego tam nie było?!... Nie wylczylibyś tego, więc lepiej idźmy do domu innego, by tam zobaczyć coś nowego.

Znalazłem się w kuźni i tu rzucił się widok moim oczom nowego wentylatora, własnego pomysłu i wykonania p. Maślaka. Ile w tem geniuszu? Nie wiem, bo nie jestem fachowcem, ale zdaje się, że to machina duża i kosztuje nieraz sporo potu niejednego, które chce zostać ślusarzem, mechanikiem czy kowalem. Lecz ciekawość moja zaostrza jeszcze inny widok w ślusarni, gdyż ujrzałem nowokupiony i wprowadzony przyrząd do spawania i ciecienia żelaza, metali. A rzecz to poważna, bo też ten przyrząd wraz z kompletem palników (5) i wylotnikami do gazu, kosztował poważną sumę pieniędzy, bo prawie 1 i pół tysiąca złotych.

Ale jeszcze nie koniec lutejszych nowości ślusarskich. Wprowadzono bowiem sposób niklowania galwanicznego, a w najbliższej przyszłości zastosują podobne srebro. Halo! halo! mający stare a cenne zabytki niech się nie martwią — że im zniszczą — nalychmiast można je tu odświeżyć, odmłodzić, a może przy nich i właściciel odmłodnieje, do czego tak dąży świat dzisiejszy.

Podajam i zmechnony oblecisierocinieć, ale nie za tym prądem światowym, nie nie, tylko do gmachu szkolnego i tutaj na wstępie zauważam w kancelarii szkoły Rzem. Przemysłowej nowego, młodocianego sekretarza, ziomka od urodzenia liskowskiego, Antoniego Ostrowskiego. O jej, chyba praca kancelaryjna potoczy się teraz szybkim krokiem przy nowych a zapalnych silach. I mnie się one udzielają i dlatego rączę wspinam się na drugie piętro gmachu, bo tam podobno też jest nowość.

I nie zawiodłem się. Jest świeżo wykonany wodociąg z licznymi wygodami. Chwała Bogu! Będzie mniej liczenia i mierzenia kroków i schodów w górę i na dół, a ile higieny zyska?

Zamyślony nad temi korzyściami schodzę na perter i pośpieszam w kierunku szpitalika dzieci. Widać, że zdrowotność Sierocinca dosyć dopisuje, skoro mimo słotnej, zgłnieł jesieni i podobnego zacczátka zimy niewiele jest łózek zajętych, a i ci chorzy mają minki dosyć wesole, śnąc niedługo powrócą do zdrowej gromadki. A bo też mają tu i urozmaicenia wesole, nietylko codziennie im przygrywa radio, nie tylko były to piękne uroczystości św. Mikolaja, Matki Bożej, ale 8 grudnia zarazem obchodzili imieniny swej głównej opiekunki, Siostry Stefanji.

Wszystko choć słabi pożywali się w wigilję z łózek i stanceli na równe nogi, jakby nigdy nie chorowali. Ubrani odświętnie, zgromadzili się w piękny wianuszek naokoło swej solenizantki, a byli nie z golemi rekoma. O nie! Widniały trzy podarunki, dwie serwetki i lauffer pięknie i kunstownie (jak na miejscowe artystki) wykonane. A w jakich to okolicznościach powstały te podarki? Wykonane w ukryciu, często pod kocami, by Siostra nie zobaczyła, przy-

chodząc do chorych co chwila. Znak to szczerej wdzięczności.

Tak więc oblecisierocinieć doszedł do końca zakładu, mierząc go prawie w kilometrowej przestrzeni i miesięcznym czasie.

Kochane Koleżanki i Druchenki nasze!

Zapewne w tych dniach, tak bliskich Bożego Narodzenia, niejedna z was przypomni sobie Sierocinieć ten dom nasz rodzinny, w którym spędziła młode lata i gdzie pod opieką troskliwych Opiekunów czuła się zawsze szczęśliwa i zadowolona. Tak myśli, gdyż i my więcej rozmawiamy teraz o was, wspominamy chwilę razem spędzoną i pamiętamy Wasze przygotowania do wigilji i Świąt, gdyż jako starsze Siostrzyczki nasze, pomagaliśmy Drogiem Przełożonym i starałyście się o upiększenie domku naszego.

Miejsca wasze zajmujemy dzisiaj my. Wciąż już od paru dni trudzimy swoje głowy jak udekorować sale, jakie zrobić pajaki i wymyślić coś nowego. Najpierw zabrałyśmy się do robienia zabawek na choinkę. Następnie myśliśmy udekorować ładnie salę Stowarzyszeniową, gdyż będziemy mieć w tym roku wspólny opłatek. Żal nam, że nie będzie Was Drogie i Kochane druchenki w naszym gronie. Wciąż w imieniu naszej Siostry Patronki i całego Stowarzyszenia składamy Wam Drogie Druchny i Kochane Koleżanki życzenia serdeczne, pełne miłości i życzliwości koleżeńskiej. Niech Boga Dziecina błogosławi waszą pracę, osłada trudności życiowe i zysła wam dużo pociech i zadowolenia na każdy dzień.

A teraz coś jeszcze o naszym Stowarzyszeniu, gdyż to zapewne najwięcej was interesuje. Otóż wszystkich druchen jest w Stowarzyszeniu 43. Wybrano także nowy Zarząd. Stowarzyszenie jest podzielone na trzy zastępy. W Stowarzyszeniu mamy koło śpiewackie, do którego prawie wszystkie należymy i koło literackie, którego celem będzie informowanie się z wami drogie nasze Druchny. Stowarzyszenie nasze w tym roku brało udział we wszystkich uroczystościach, tak w kościele jak i na scenie, więc miałyśmy dosyć dużo pracy. Zebranie ogólne odbywające się raz w miesiącu. W październiku odwiedziła nas Instruktorka z Włocławka p. Irena Frąckiewiczówna. Cieszyłybyśmy się bardzo, gdyby która z was poświęciła odrobinę czasu dla nas i napisała nam o swej pracy, zamiarach radościach, smutkach i t. p.

Wraz z naszą Siostrą Patronką przesyłamy wam wszystkim serdeczne pozdrowienie i kończymy naszym hasłem „Sprawie służ!”

Druchny

11-go St. Mł. P. Ż im. Kr. Jadwigi w Sierocincu.

Z okolicy.

Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej w Strzałkowie zebrało w dzień Młodzieży z przypinanego znaczką zł. 19 gr. 33.